

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра українознавства

06-10-28

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни «Українська мова як іноземна»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня всіх освітньо-професійних програм спеціальностей
НУВГП денної і заочної форми навчання

Схвалено науково-
методичною радою НУВГП
протокол № 7 від 18.12.2019 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «Українська мова як іноземна» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня всіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Малевич Л. Д., Дзюба М. М., Малевич І. І. – Рівне : НУВГП, 2019. – 43 с.

Укладачі: Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства НУВГП; Дзюба М. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства НУВГП; Малевич І. І., асистент кафедри українознавства НУВГП.

Відповідальна за випуск: Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства НУВГП.

Учений секретар науково-методичної
ради НУВГП

Костюкова Т. А.

© Л. Д. Малевич,
М. М. Дзюба,
І. І. Малевич, 2019
© НУВГП, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	5
МОДУЛЬ 1 (1 семестр)	
Змістовий модуль 1. «Місто навчання студента. Рідне місто студента»	7
Місто Рівне	7
Запитання і завдання	8
Змістовий модуль 2. «Вищий навчальний заклад, де навчається студент»	13
Національний університет водного господарства та природокористування	13
Запитання і завдання	16
Змістовий модуль 3. «Майбутня професія студента» ...	17
Архітектор	17
Аудитор	17
Бізнес-аналітик	19
Гірничий інженер	20
Землевпорядник	21
Економіст	22
Інженер-будівельник	23
Інженер-конструктор	24
Логіст	25
Менеджер	25
Менеджер з туризму	26
Маркетолог	27
Програміст	28
Фінансовий аналітик	29
Юрист	30

МОДУЛЬ 2 (2 семестр)

Змістовий модуль 1-2. «Україна (державний та економічний устрій). Рідна країна студента (державний та економічний устрій)	32
Україна	32
Запитання і завдання	35

Змістовий модуль 3-4. «Система освіти в Україні. Система освіти в країні студента»	
Система освіти в Україні	36
Запитання і завдання	40

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА 42

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ (онлайнні платформи для вивчення української мови як іноземної) 43

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Українська мова як іноземна» – нормативний курс для іноземних громадян або осіб без громадянства, які є здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня всіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП. Дисципліна продовжує вивчення української мови як іноземної, започатковане студентами під час навчання на підготовчому відділенні.

Після вивчення дисципліни іноземний здобувач вищої освіти повинен мати рівень комунікативної компетентності з української мови, який задовольняє комунікативні потреби в різних сферах спілкування:

науковій і професійній (для отримання конкурентоспроможної підготовки за обраним фахом), суспільно-політичній і соціально-культурній (для належної адаптації і повноцінного орієнтування в новому соціально-культурному середовищі), побутовій (для задоволення потреб повсякденного життя).

Зміст методичних вказівок відповідає робочій програмі з дисципліни, укладеній на основі Єдиної типової навчальної програми для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації, рекомендованої науково-методичною комісією з підготовки іноземних громадян Міністерства освіти і науки України, Загальноосвітнього стандарту з української мови як іноземної (рівні: A1, A2; B1, B2; C1) та Комплексу програм з української мови як іноземної, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014 № 750.

Методичні вказівки призначено для студентів першого курсу, які здобувають вищу освіту першого

(бакалаврського) рівня за всіма освітньо-професійними програмами спеціальностей НУВГП денної і заочної форми навчання.

Методичні вказівки мають на меті сприяти розв'язанню основного завдання навчальної дисципліни – оволодіння вміннями і навичками, необхідними іноземним студентам для навчальної діяльності та спілкування в українськомовному соціально-культурному середовищі. Навчально-методичний посібник містить тексти соціокультурної сфери, які можуть бути використані для набуття і розвитку різноманітних навичок:

- читання (іноземні студенти повинні розуміти викладену в тексті інформацію й уміти повно чи стисло передавати її основний зміст),

- усного монологічного мовлення (у репродуктивному мовленні іноземні студенти повинні вміти відтворити прочитаний текст послідовно і в адекватній формі, у продуктивному мовленні – вміти створювати власний текст з дотриманням норм сучасної української літературної мови),

- усного діалогічного мовлення (уміти проводити діалог-бесіду, діалог-розпитування на основі запропонованого тексту),

- писемного мовлення (іноземні студенти повинні вміти відтворювати текст, використовуючи відповідні мовні засоби української мови, дотримуючись логіки викладеного матеріалу, створювати власний писемний текст).

Посібник не містить текстів науково-професійної сфери, які викладач добирає залежно від спеціальностей, за якими навчаються студенти.

Методичні вказівки призначено для використання під час аудиторних практичних занять, а також для

організації самостійної роботи студентів денної і заочної форми навчання.

МОДУЛЬ 1 (1 семестр)

Змістовий модуль 1. «Місто навчання студента. Рідне місто студента»

МІСТО РІВНЕ

Рівне – місто в західній частині України, центр Рівненської області. Це затишне, комфортне, зелене, квітуче місто.

Населення міста Рівного становить майже чверть мільйона: станом на 1 січня 2019 року тут проживало 246 535 мешканців.

Через Рівне протікає річка Устя. У місті є велике озеро Басів Кут та Лебедине озеро в самому центрі.

У Рівному багато зелені і квітів. Улюбленими місцями відпочинку рівнян є великий парк імені Тараса Шевченка, гідропарк, парк «Хімік».

Головна вулиця Рівного – Соборна, а головна площа – майдан Незалежності, на якому стоїть пам'ятник великому українському поету Тарасу Шевченку.

У Рівному є цікаві архітектурні споруди. Найстаріша будівля – це Свято-Успенська дерев'яна церква, збудована в 1756 році. Дуже красивий Свято-Воскресенський собор у центрі міста. Свято-Покровський собор – один з найбільших та найвищих храмів України, він може вмістити більше 6 тисяч людей.

У Рівному є прекрасний музично-драматичний театр, зал органної музики, театр ляльок, кінотеатри, концертні зали, галереї. Тут чудові кафе і ресторани, багато магазинів, аптек, готелів.

Жителі і гості міста люблять відвідувати краєзнавчий музей, а також унікальний музей бурштину.

У Рівному багато навчальних закладів – шкіл, гімназій, коледжів. Є три університети, найбільший серед яких – Національний університет водного господарства та природокористування.

Рівне – старовинне місто з довгою і цікавою історією. Перша відома письмова згадка про Рівне датована 1283 роком. Проте, як стверджують місцеві археологи, Рівне на 250 років старіше. Під час останніх досліджень місцеві історики відшукали будівлі, керамічний посуд, залишки зброї і будівель, датовані 10 століттям.

У різні періоди своєї історії місто перебувало під владою Литви, Польщі і Росії. У вересні 1939 року західноукраїнські землі відійшли до Радянського Союзу – СРСР. Рівне стало обласним центром новоствореної Рівненської області.

На відстані 8 км від центру Рівного, практично в межах міста розташований міжнародний аеропорт «Рівне». Біля міста проходять міжнародні автомобільні магістралі. Також є велика залізнична станція. У місті працюють тролейбуси, автобуси, таксі.

Клімат тут помірно континентальний (помірно теплий, вологий). Зима м'яка, з частими відлигами, літо тепле, з достатньою кількістю опадів. Середньорічна температура повітря становить 7,0 °С. Середня температура у січні, найхолоднішому місяці року, – 5,4 °С, середня температура в липні, найтеплішому місяці, +17,8 °С.

Рівне – красиве і комфортне для життя місто.

Запитання і завдання

1. У якій частині України знаходиться місто Рівне?
2. Скільки мешканців проживає в Рівному?
3. Які водні об'єкти є в Рівному? Які з них ви бачили?
4. Чому місто називають зеленим? Ви погоджуєтеся з тим, що Рівне – зелене і квітуче місто?

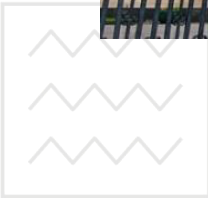
5. Яка головна вулиця міста? Які ще вулиці ви знаєте? За якою адресою ви проживаєте в місті зараз?
6. Які заклади культури (театри, кінотеатри тощо) ви бачили або відвідали в Рівному?
7. Чи є у вас улюблене кафе чи ресторан у Рівному? Які заклади харчування ви відвідали?
8. Що ви можете розповісти про історію міста?
9. Як можна дістатися до Рівного?
10. Які види громадського транспорту є в Рівному? Чи користувалися ви громадським транспортом? Чи зручний тут міський транспорт?
11. Чи подобається вам місцевий клімат? Чому?
12. Роздивіться карту Рівного, наприклад, на сайті:
<https://www.google.com/maps/place/%D0%A0%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B5>
Які вулиці і площі вам знайомі? Знайдіть на карті корпуси університету і ваш гуртожиток.
13. Чи бачили ви архітектурні споруди, зображені на фото нижче? Розкажіть, як вони називаються і де розташовані.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Фото 1

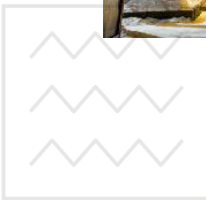
Національний університет
водного господарства
та природокористування

Фото 2

Фото 3

Національний університет
водного господарства
та природокористування

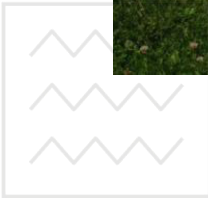
Фото 4

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Фото 5

ет
водного господарства
та природокористування

Фото 6

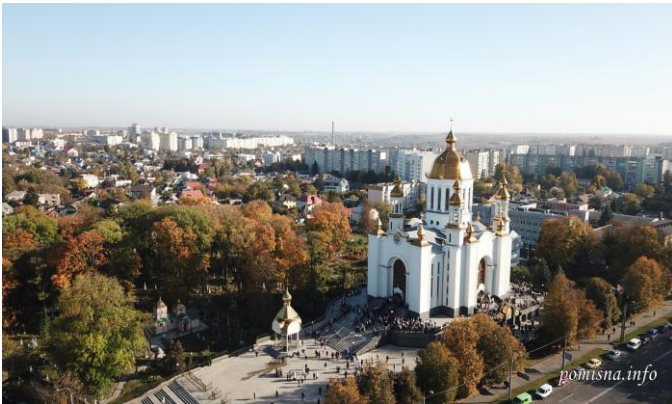

Фото 7

Фото 8

14. Розкажіть, що нового ви дізналися про Рівне.
15. Напишіть лист своїм рідним або друзям, у якому розкажіть про місто, у якому ви навчаєтеся.
16. Що ви показали б у Рівному вашим друзям, якби вони приїхали до вас у гості?
17. Складіть розповідь про своє рідне місто. Доберіть фотознімки найцікавіших історико-культурних, архітектурних, природних місць вашого міста.

Змістовий модуль 2. «Вищий навчальний заклад, де навчається студент»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Національний університет водного господарства та природокористування – провідний науковий та навчальний заклад України найвищого – IV – рівня акредитації.

Університетові вже більше 100 років. Його було засновано в Києві в 1915 році, а в 1959 році університет переїхав до міста Рівного. З часу заснування університет пройшов великий шлях від гідротехнічного училища до провідного вищого навчального закладу України водогосподарського профілю.

Сьогодні Національний університет водного господарства та природокористування готує висококваліфіковані кадри для багатьох галузей економіки України та інших країн. За роки існування у навчальному закладі здобули вищу освіту понад 80 тисяч випускників, які працюють не лише в Україні, а й у багатьох країнах світу.

До складу університету входять такі навчально-наукові інститути:

- інститут водного господарства та природооблаштування;
- механічний інститут;
- інститут агроєкології та землеустрою;
- інститут будівництва та архітектури;
- інститут автоматичної, кібернетики та обчислювальної техніки;
- інститут економіки та менеджменту;
- інститут права;
- інститут охорони здоров'я;
- інститут заочно-дистанційного навчання;
- інститут післядипломної освіти.

До складу університету входять також 5 коледжів та 5 локальних центрів дистанційно-заочного навчання в різних регіонах України.

Підготовка фахівців, у тому числі іноземних громадян, проводиться в університеті за 56 освітніми програмами бакалавра та 54 освітніми програмами магістра! Тут також є аспірантура та докторантура.

Матеріально-технічна база університету відповідає міжнародним стандартам. Студенти навчаються у 8

навчальних корпусах, де розміщені спеціалізовані аудиторії, кабінети з сучасною аудіовізуальною апаратурою, комп'ютерною технікою та іншим обладнанням. В університеті створено унікальні лабораторії гідравліки, гідротехніки, меліорації і ґрунтознавства тощо.

Студентів навчають 668 висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, серед яких доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, академіки.

Університет підтримує ділові стосунки більше ніж із 90 вищими навчальними закладами та установами країн Європи, Азії, США, є членом міжнародних наукових організацій: Міжнародної водної асоціації, Міжнародної асоціації «Глобальне водне партнерство», Великої Хартії університетів, Євразійського союзу університетів (EURAS) та ін. У рамках міжнародної діяльності університету реалізується чимало міжнародних проектів, зокрема, «Erasmus +», «Fulbright Program», «DAAD» та інші.

Студенти з інших міст та країн проживають у восьми гуртожитках. У кожному гуртожитку є кімнати для навчання, відпочинку, спортивні кімнати з відповідним обладнанням тощо. На території студентського містечка знаходяться спортивні майданчики, студентське кафе та їдальня. У гуртожитках університету проживають близько 3000 осіб.

Наукова бібліотека Національного університету водного господарства та природокористування – одна з найстаріших і найбільших бібліотек міста Рівного. Тут є видання українською, російською, англійською, французькою, німецькою, іспанською та іншими іноземними мовами, підручники, навчальні посібники, навчально–методична література, довідники з різних галузей знань, дисертації, періодичні видання, нормативно-технічні документи. Бібліотека володіє колекцією цінних і рідкісних видань 18-20 століть. Нині загальний фонд бібліотеки нараховує 871 508 примірників. Студенти можуть вільно

використовувати також електронну бібліотеку університету – цифровий репозиторій, де є багато наукової і навчальної літератури.

Студенти НУВГП не лише навчаються, а й цікаво проводять вільний час. В університеті є творчі колективи для студентів, які люблять співати, танцювати, мають акторські здібності. Багато студентів активно займаються спортом у спортивних секціях із 20 видів спорту: боксу, футболу, волейболу, баскетболу, легкої атлетики, настільного тенісу, боротьби, аеробіки тощо. Деякі студенти брали участь у змаганнях чемпіонатів світу, Європи, України та Олімпійських іграх. Студентки Наталія Прищепа та Ольга Земляк виступили на Олімпійських іграх в Ріо-де-Жанейро у складі збірної команди України з легкої атлетики.

Запитання і завдання

1. Коли і де був заснований Національний університет водного господарства та природокористування?
2. Які інститути входять до університету? У якому навчаєтеся ви і ваші друзі?
3. Скільки освітніх програм підготовки бакалавра і магістра пропонує університет?
4. У яких корпусах університету ви навчаєтеся і в яких побували? Де вони знаходяться?
5. Що ви знаєте про міжнародну діяльність університету?
6. Чи подобається вам студентське містечко? Розкажіть про гуртожиток, у якому ви мешкаєте.
7. Що ви дізналися про наукову бібліотеку університету? Чи користуєтеся ви послугами бібліотеки і читального залу? А чи використовуєте цифровий репозиторій?
8. Чи є у студентів можливості цікаво проводити вільний час в університеті? На яких студентських концертах, фестивалях, конкурсах ви побували?

9. Якими видами спорту мають можливість займатися студенти? Чи відвідуєте ви спортивні секції або змагання?
10. Що ви знаєте про спортивні досягнення студентів університету?

Змістовий модуль 3. «Майбутня професія студента»

Знайдіть і прочитайте текст про вашу майбутню професію. Що нового ви дізналися? Поясніть, чому ви обрали саме цю професію.

АРХІТЕКТОР

Архітектор вигадує основну концепцію будівлі, її зовнішній вигляд, пов'язує разом всі нюанси. Завдання архітектора – спроектувати споруду, яка максимально відповідає потребам замовника.

Архітектура – заняття творче. Людині не обдарованій, кар'єру – зробити дуже складно. Є небезпека назавжди залишитися вічним підмайстром, який сидить над кресленнями, що втілюють чужі задуми. Якщо ви мрієте про швидку славу та стрімку кар'єру, краще вибирайте іншу професію. Шлях від "підмайстра" до провідного архітектора в середньому займе не менше десяти років.

Місце роботи архітектора – державні організації або приватні фірми чи бюро.

Вибирати професію архітектора варто, якщо ви любите малювати, маєте гарне просторове мислення, "на ти" з комп'ютерами; вмієте працювати в команді.

АУДИТОР

Аудитор перевіряє бухгалтерську і податкову звітність фірм. Доходи і витрати, угоди і договори – ніщо не вислизне від його погляду. Чи відповідають закону

проведені фінансові операції? Хто винен у допущених промахах? Виявити бухгалтерські помилки, дати керівництву консультації щодо їх виправлення – його основний обов'язок. По суті, він ревізор, але в той же час незалежний підприємець, експерт.

Вибираючи цю професію, будьте готові до постійних відряджень та "життя на колесах". Фірма, яка замовила перевірку, може перебувати де завгодно, а працювати потрібно безпосередньо на місці. За дуже короткий час (2-3 тижні) аудитор обробляє величезну кількість інформації і на помилку не має права. Якщо порушення буде пропущено, а потім "впливе" у державних податкових органах, фірма не лише заплатить штраф, але і втратить репутацію.

Працюють аудитори у численних спеціалізованих аудиторських компаніях або ж отримують ліцензію і займаються приватною практикою. У будь-якому разі зустріч з аудитором гарантована кожній великій компанії, яка щорічно надає державним податковим органам фінансові звіти. Збільшується кількість компаній, які вводять в свій штат внутрішнього аудитора – спеціаліста, який перевіряє фінансову звітність на конкретному підприємстві.

Особисті якості аудитора:

- аналітичне мислення;
- гарна пам'ять;
- вміння концентруватися, старанність;
- схильність до роботи з цифрами і документами;
- міцні нерви;
- принциповість і порядність.

В аудиторських фірмах успішними фахівцями стають зазвичай колишні бухгалтери та економісти, які попрацювали на підприємствах. Вони добре уявляють взаємодію служб і

відділів, розуміють зв'язок між реальним виробництвом та фінансовою звітністю.

БІЗНЕС-АНАЛІТИК

Великі компанії мають в своїй структурі безліч відділів. Щоб покращити обмін інформацією між ними і оптимізувати бізнес-процеси, на підприємствах організовуються інформаційні комп'ютерні мережі - комплекс додатків, який дозволяє створити єдину автоматизовану систему управління підприємством або її ключовими бізнес-процесами. Їх розробкою займається системний аналітик. Він або модернізує систему, що вже існує на підприємстві, або моделює нову.

Системний аналітик розробляє технічне завдання на створення — програмного забезпечення, проектує документальне оформлення системної і програмної архітектури ІТ-системи, ставить завдання на розроблення і тестування. А після закінчення проекту пояснює правила роботи користувачам і вирішує проблеми функціонування на всіх стадіях життєвого циклу інформаційної системи.

Це творча і добре оплачувана робота. Кожен проект унікальний і вимагає свого підходу. Проте робота системного бізнес-аналітика має і недоліки:

- не завжди обмежується роботою в одному місті, а тому людям цієї професії багато часу доводиться проводити у відрядженнях;
- клієнт не завжди може зрозуміти відмінність однієї системи від іншої, звідси розбіжності, суперечки, непорозуміння;
- високий робочий ритм;
- нерідко користувачі негативно відносяться до впровадження нової інформаційної системи.

Місце роботи бізнес-аналітика це великі компанії: банки, фінансові корпорації, паливно-енергетичні комплекси

і ін., компанії-інтегратори, підприємства, де існують відділи системного аналізу.

Головні особисті якості бізнес-аналітика – це терпіння, терпіння та ще раз терпіння. Його знадобиться багато: і при обговоренні деталей проекту із замовниками, і при спілкуванні з користувачами, і при вирішенні технічних проблем. Потрібно вміти знаходити спільну мову з кожним, з ким доведеться спілкуватися, а спілкуватися доведеться багато. Під час обговорення швидко входити в курс справи, схоплювати суть і визначати обсяг робіт (інколи завдання виявляється значно простішим, ніж передбачає замовник).

ГІРНИЧИЙ ІНЖЕНЕР

Гірничий інженер – це фахівець у галузі гірничодобувної промисловості, яка спеціалізується на видобуванні корисних копалин відкритим, підземним та комбінованим способами. Фахівці гірничі інженери виконують проектування гірничих об'єктів, інженерно-технічне забезпечення видобутку корисних копалин, проводять оперативно-виробниче керування гірничим підприємством, а також беруть участь у планово-економічному забезпеченні гірничого підприємства.

Під час навчання майбутні гірничі інженери отримують класичну інженерну освіту в гірничій галузі. Вони мають вивчити багато предметів:

- Геологія
- Геотехнології гірництва (відкриті гірничі роботи, підземні гірничі роботи)
- Руйнування гірських порід та безпека вибухових робіт
- Гірничі машини та комплекси
- Гірничий транспорт
- Технологія розробки родовищ стінового каменю та блоків

- Фактурна обробка та фрезерування каменю
- Основи проектування гірничих підприємств
- Переробка та збагачення корисних копалин
- Організація та планування гірничих робіт
- Технологія видобування корисних копалин

гідромеханізованим способом

- Прикладні програми в гірництві
- Відкриті гірничі роботи в складних гірничих умовах
- Фізичні процеси гірничого виробництва

Після закінчення університету випускники мають можливість займати посади з достойною заробітною платою, а саме: гірничий майстер, начальник виробничої дільниці, інженер структурного підрозділу, головний спеціаліст структурного підрозділу, гірничий інженер, технолог, гірничо-технічний інспектор, головний інженер, керівник гірничого підприємства або фірми, науковий співробітник, викладач.

ЗЕМЛЕВПОРЯДНИК

Землевпорядник – спеціаліст, який володіє знаннями про земельне право, земельний кадастр, землевпорядкування та управління земельними ресурсами, має відповідну освіту та належну кваліфікацію. Його посадові обов'язки: організація ефективного використання земель, їхня охорона, контроль за дотриманням земельного законодавства; складання експлікації, зйомка і нівелювання, складання проектів міжгосподарського і внутрішньогосподарського землевпорядження з економічним обґрунтуванням, ведення земельнооблікової документації, проведення заходів із землевпорядкування, забезпечення безпечного проведення робіт.

Професійно важливі риси землевпорядника: уважність, акуратність, хороший зір.

Землевпорядник повинен знати:

Основні напрямки розвитку питань землекористування і
землевпорядкування

Основні матеріали у сфері землекористування

Технології проведення землевпорядних робіт

Устрій геодезичних і аерофотографічних інструментів і
приладів

Способи освоєння і поліпшення земель,

Системи протиерозійних заходів,

Законодавство про охорону природи.

Основні засади діловодства та правила ділового етикету

ЕКОНОМІСТ

Економіст проводить економічний аналіз господарської діяльності організації, розробляє заходи щодо забезпечення режиму економії, підвищення ефективності робіт, виявлення резервів, попередження втрат і непродуктивних витрат, більш раціонального використання всіх видів ресурсів. Виконує розрахунки матеріальних, трудових і фінансових витрат, які необхідні для проведення робіт або послуг.

Перевагою професії є те, що економісти були і залишаються найбільш популярними фахівцями на ринку праці і мають високу заробітну плату.

Економісти працюють і на виробництві, і в бізнесі, і у фінансовій сфері, і в науці. Але, за статистикою, близько 50% віддають перевагу банкам або консалтинговим компаніям.

Економіст повинен мати такі особисті якості:

- вміння аналізувати великий обсяг інформації;
- гарна пам'ять;
- висока концентрація уваги;
- терпіння;
- комунікабельність;
- організаторські здібності.

Професійний економіст у перспективі може стати керівником підприємства, який відповідає за розвиток компанії, її конкурентоспроможність, контролює та координує діяльність усіх структурних підрозділів.

ІНЖЕНЕР-БУДІВЕЛЬНИК

Інженер на будівництві – це виконавець робіт, тобто виконроб, він керує загальнобудівельними роботами, монтажем конструкцій, здійснює контроль за якістю.

У проектних організаціях інженери виконують роботи з комплексного проектування: архітектурної, конструктивної частини (електропостачання, опалення та вентиляція, водопровід і каналізація, слабкоструміві системи – телефон, пожежна сигналізація, телеспостереження та ін.) Крім того, розробляють генеральні плани проєктованих комплексів, в які входять дороги, земляні роботи, організація будівництва. Напрямок діяльності будівельників дуже широкий. Крім зведення будівель, виробничих комплексів, заводів, фабрик, вони проєктують мости, гідротехнічні споруди, греблі, дамби і т. ін.

Інженер-проєктувальник, крім безпосереднього проєктування, займається і авторським наглядом: їздить по об'єктах, над якими працює компанія, і слідкує за виконанням робіт.

Почати кар'єру в будівельній сфері нескладно: конкуренція низька, попит на фахівців високий. Можна працювати в проєктуванні або на будівництві. Досвідчені фахівці вважають, що для успішної кар'єри варто спробувати і те, і інше.

Інженерові-будівельнику важливо не боятися висоти, бути фізично витривалим і готовим працювати у будь-яких погодних умовах.

ІНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОР

Інженер-конструктор проектує техніку та обладнання. Будні конструктора – це розроблення технологічних схем, розрахунки та креслення вузлових елементів і деталей механізмів, підготовка технічних завдань для виробництва, авторський нагляд за виготовленням і випробуваннями. У невеликих організаціях в обов'язки інженера-конструктора входить ще і узгодження проектів з інспектуючими організаціями і навіть пошук замовників.

Робота інженера не закінчується на стадії проектування та розрахунків. "Слабкі місця" конструкції виявляються на випробуваннях. За допомогою спеціальної діагностичної апаратури конструктор може протестувати льотні характеристики літака, прохідність джипа, герметичність підводного човна. Він спілкується з випробувачами техніки, з'ясовує, наскільки машина зручна у використанні, за необхідності допрацьовує конструкцію.

Місце роботи інженера-конструктора – це державні науково-дослідницькі інститути та конструкторські бюро, компанії, які зуміли вийти на ринок зі своєю продукцією, приватні конструкторські бюро, фірми, що займаються виробництвом машин і механізмів, меблів, вікон, виготовленням решіток, огорож, воріт, зовнішньої реклами і багато іншого.

Особисті якості інженера-конструктора:

- висока концентрація і стійкість уваги;
- логіка;
- технічний склад розуму;
- аналітичне мислення.

Професія вимагає фундаментальних технічних знань. Проблем з працевлаштуванням у інженерів-конструкторів, зазвичай, не виникає, а це гарантує цікаву роботу над різними проектами.

ЛОГІСТ

Логіст організовує доставку товару та його складування. Розробляє вигідну схему постачання в потрібне місце до потрібного часу і з мінімальними витратами. Аналізує ринок транспортних послуг, проводить розрахунки, шукає надійних партнерів, координує дії з виробниками, з відділом продажу, зі складом, готує документи для митниці.

У гарного логіста завжди є кілька варіантів доставки товару. У разі форс-мажорних обставин (затримка літака, ремонт автодороги, поломка потягу, проблеми з митницею) у нього є запасний шлях. Товар повинен бути доставлений вчасно в будь-якому разі!

Логісти працюють у відділах або департаментах логістики в будь-якій великій компанії, чи то мережа кафе, чи взуттєвий магазин або молокозавод. Можна працювати в спеціалізованих логістичних компаніях, що пропонують послуги транспортування і складського зберігання стороннім фірмам.

Бути логістом не так просто. Він відповідає за товар, і його помилка може дорого коштувати фірмі. Не доставлена вчасно продукція – прямі збитки. Відповідальність велика. Логіст вмє приймати нестандартні рішення, здатний діяти в умовах жорсткої нестачі часу, легко знаходить спільну мову і з вантажниками, і з водіями, і з працівниками митниці. У більшості фірм логісту доводиться працювати із зарубіжними партнерами і вільне володіння англійською мовою – одна з основних вимог до кандидатів на цю посаду.

МЕНЕДЖЕР

Менеджер – це людина, що професійно займається управлінською діяльністю, керує фірмою; це також людина, наділена повноваженнями приймати управлінські рішення і організовувати їх виконання. Метою менеджера

є забезпечення стабільної роботи і конкурентоздатності фірми.

Термін «менеджер» трактують досить широко, тому будь-яке його визначення буде неповним.

Менеджер – це людина, що складає систему поточного і перспективного планування, прогнозування й орієнтації виробництва, реалізації продукції і послуг з метою одержання прибутку. Менеджер повинний вміло керувати трудовим колективом, найповніше використовувати творчі здібності кожного з працівників.

Менеджер має бути лідером. Головне завдання менеджера - робити справу за допомогою інших людей, домагатися колективної роботи.

Менеджер любить людей. Якщо робота менеджера полягає в керуванні людьми, він не зможе виконувати її добре, якщо не любить людей. Найкращі менеджери піклуються про своїх співробітників. Гарний менеджер доступний і не ховається за дверима кабінету.

Менеджер повинний бути сміливим. Він завжди спробує знайти новий і кращий спосіб виконати завдання.

Менеджер виявляє великий інтерес до всіх аспектів діяльності фірми і завжди готовий приймати рішення

Менеджер тактовний і уважний. Основний принцип: критикувати роботу, а не людину, яка її виконала. Один мудрець сказав, що кожне критичне зауваження потрібно упаковувати як бутерброд - між двох скибок похвали.

Справедливість - теж важлива риса менеджера. Наприклад, якщо співробітник одержує надбавку, а він нічого не зробив, щоб її заслужити, ймовірно з'явиться десяток незадоволених. Коли підлеглий робить помилку, йому потрібно вказати на неї.

Менеджер радіє не тільки за себе, але й за досягнення співробітників і розділяє їхній успіх. Він надихає інших своїм ентузіазмом і енергією.

Менеджер упевнений у собі. Він не повинен забувати про культуру спілкування, почуття міри, доброзичливість, вміння керувати своїми емоціями, стресами.

МЕНЕДЖЕР З ТУРИЗМУ

Щороку кількість охочих відпочити і побачити світ збільшується. Як туристу вибрати країну, організувати поїздку і оформити всі необхідні документи? Вирішити ці питання допоможе менеджер з туризму.

Найвищим професіоналізмом такого фахівця вважається розшифрувати мрію клієнта. Адже багато людей інколи самі не знають, чого хочуть. Можна довго розповідати про визначні пам'ятки Греції, а людині, можливо, хочеться поїхати куди-небудь подалі і побути на самоті. Важливо правдиво розповісти про плюси й мінуси туру, країни, врахувати фінансові можливості клієнта і надати йому можливість зробити самостійний вибір.

Робота менеджера з туризму в туристичному агентстві відрізняється від туроператорської фірми. У першому випадку менеджер в основному оформляє путівки та веде туристів за руку. У туроператорській фірмі колектив великий. Одні бронюють квитки, місця в готелях, інші оформляють візи, треті готують рекламні буклети і продають готові маршрути турагентствам.

Плюси професії:

- туристична галузь одна з найбільш вигідних і перспективних;
- можливість побувати в багатьох країнах;
- гарний зарібок. хоча дохід і залежить від сезону;
- азарт, зазвичай в цій галузі працюють справжні фанати, які не проміняють турбізнес ні на що інше.

Мінуси професії:

- побувавши у величезній кількості країн, часто жодну з них не вдається подивитися уважно;
- величезна відповідальність;
- дуже нервова робота, постійно потрібно бути в курсі справ відпочивальників: чи не забули їх зустріти, чи задоволені харчуванням, чи не виникає проблем з персоналом або місцевим населенням. Часто схвильовані туристи можуть зателефонувати серед ночі і попросити розвіяти їхні сумніви;
- велика плинність кадрів.

70% робочого часу в туристичному агентстві займає спілкування з клієнтами. Замкнена, закомплексована, неговірка людина не зможе продати жодної путівки. Потрібно бути веселим, уважним і привабливим. Професіонал обмальовує красу заморського курорту і вміє слухати клієнта.

Дуже важливо для менеджера вміти оперативно розв'язати негативну ситуацію, не втрачаючи при цьому робочого ритму. Адже проблема одного туриста не повинна позначитися на інших.

Часто під час поїздок у рекламних турах всього за тиждень потрібно оглянути масу готелів, їх номерний фонд, інфраструктуру, оцінити екскурсійні програми, вивчити пам'ятки країни. Тут треба мати не тільки добру пам'ять, але все записувати і структурувати спостереження. Це стане в нагоді потім, коли посиплються питання допитливих клієнтів.

МАРКЕТОЛОГ

Маркетолог - це спеціаліст з вивчення смаків покупців і просування товару. Маркетолог досліджує, яка продукція буде користуватися великим попитом і чому, оцінює ринок конкретних товарів і послуг. Проводить ретельний моніторинг галузі, організовує роботу

інтерв'юерів, з'ясовує уподобання покупців. Обробляє інформацію за допомогою спеціальних комп'ютерних програм. Складає докладний звіт з цифрами, графіками, порівняльними характеристиками. Робить прогноз і розробляє рекомендації.

Робота маркетолога нелегка. Щоб знайти вигідні ринки збуту товарів і зміцнитися на них, маркетолог спочатку повинен зібрати інформацію, проаналізувати ціни конкурентів, їх маркетингову політику

Проте маркетологи сьогодні необхідні будь-якій фірмі, яка зацікавлена в просуванні та збуті своєї продукції. Відділи маркетингу є в банках, промислових холдингах, торгових фірмах. Маркетологи затребувані і в спеціалізованих консалтингових компаніях, які надають послуги з проведення маркетингових досліджень.

Хороший маркетолог повинен володіти такими особистими якостями:

- уважність;
- аналітичне мислення;
- любов до роботи з цифрами;
- комунікабельність;
- стресостійкість;
- творче мислення.

Кар'єрне зростання маркетолога розпочинається зазвичай з позиції асистента маркетолога, потім – посада маркетолога-дослідника (або маркетолога-аналітика) – начальника відділу – директора з маркетингу. Досвід роботи у відділі маркетингу безцінний: ви отримаєте універсальні знання про техніки продажу і ведення бізнесу. Завдяки універсальності і широті погляду в маркетолога є всі шанси стати керівником компанії або відкрити власну справу.

ПРОГРАМІСТ

Програмістами узагальнено називають категорію людей, що займаються розробленням алгоритмів та програм на основі математичних моделей. Програмістів умовно можна розділити на три категорії:

Прикладні програмісти. Такі фахівці займаються розробленням конкретних програм, необхідних для роботи організації. Наприклад, сюди можна віднести програмістів ІС.

Системні програмісти програмують операційні системи, інтерфейси до розподілених баз даних, працюють з мережами.

Веб-програмісти мають справу з мережами, але, як правило, з глобальними, такими, як Інтернет. Вони пишуть веб-інтерфейси до баз даних, створюють динамічні веб-сторінки і т. ін.

Переваги професії:

- постійне професійне самовдосконалення;
- високий попит на ринку праці;
- висока заробітна плата;
- переважно творча професія.

Мінуси професії:

- те, що зрозуміло програмісту, не завжди зрозуміло користувачеві - доводиться багато пояснювати;
- робота за комп'ютером погано позначається на здоров'ї;
- професія накладає відбиток на характер.

Місце роботи програмістів: науково-дослідницькі центри, ІТ-компанії, організації, які в своїй структурі мають відділи програмістів (або штатну одиницю).

Перш за все, програміст повинен мати терпіння та витримку. Це абсолютно незамінні якості в його роботі.

Програмування – галузь, яка бурхливо розвивається, тому потрібно вміти швидко адаптуватися і постійно вивчати

щось нове. Інакше через кілька років цінність програміста як фахівця може помітно знизитися.

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІТИК

Фінансовий аналітик – професійний експерт-економіст, спеціаліст з певного сектору ринку. До його обов'язків входять дослідження компаній-емітентів (які випускають акції) і підготовка рекомендацій щодо купівлі, продажу або утримання цінних паперів.

Робота фінансового аналітика – це не постійні семінари за рахунок компанії, читання газет і написання звітів з прогнозами. Перші кілька років фінансовий аналітик-початківець працює з базами даних, робить зведення, консолідує дані за різні періоди, перевіряє розрахунки – свої і чужі, виконує іноді нудні, але необхідні рутинні завдання. Справжня аналітика і складання прогнозів починається на наступному етапі. Практика показує, що досить великий відсоток молодих спеціалістів після перших двох років переходять на іншу роботу. Посади фінансових аналітиків є у всіх банках і великих компаніях виробничого сектора.

Особисті якості фінансового аналітика:

- акуратність;
- скрупульозність;
- холоднокровність;
- вміння працювати з великими масивами даних;
- лідерські якості.

ЮРИСТ

Юрист – це спеціаліст з тлумачення і застосування законів, забезпечення законності в діяльності державних органів, підприємств, установ, посадових осіб і громадян, розкриття та встановлення фактів правопорушень, визначення міри відповідальності і покарання винних, надання населенню правової допомоги.

Юрист – загальна назва професії, яка об'єднує всіх тих, хто служить закону. Адвокат, прокурор, нотаріус, юрисконсульт, трудовий або податковий інспектор – все це юристи відповідних спеціальностей, кожна з яких пов'язана з певною галуззю права.

До обов'язків юриста входить підготовка і складання договорів, контрактів, участь у підготовці юридичних висновків, консультування з різних правових аспектів, участь у переговорах з клієнтом і юристами, які представляють контрагентів по угодах, представлення клієнта у судах, у різних органах державної влади, а також представлення інтересів клієнта перед контрагентами та партнерами по бізнесу, проведення огляду та аналізу чинного законодавства та запропонованих законодавчих актів, складання аналітичних документів з різних правових питань.

Юрист зобов'язаний знати чинне законодавство, цивільне, трудове, кримінальне, фінансове, адміністративне право, методи криміналістики, психологію, логіку, основи економіки, організації праці, виробництва і управління. Важливі якості юриста: високе почуття відповідальності, розвинене логічне мислення, ініціативність, наполегливість, копіткість, концентрація уваги, емоційна стійкість, гарна пам'ять.

МОДУЛЬ 2 (2 семестр)

Змістовий модуль 1-2. «Україна (державний та економічний устрій). Рідна країна студента (державний та економічний устрій)»

УКРАЇНА

Україна – це суверенна держава, її незалежність було проголошено 24 серпня 1991 року.

Україна – унітарна держава. Вона складається з 24 областей і Автономної Республіки Крим.

Україна є парламентсько-президентською республікою. Український парламент має назву Верховна Рада України. Це найвищий орган державної влади. Глава держави – президент України, якого обирають кожні 5 років. Президент є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Влада в Україні поділяється на законодавчу (Верховна Рада, яка складається з 450 депутатів, яких обирають кожні 5 років), виконавчу і судову.

Виконавча влада в Україні – це уряд, який має назву Кабінет Міністрів України. Президент призначає за погодженням з Верховною Радою й прем'єр-міністра та приймає рішення про його відставку. Президент за поданням прем'єр-міністра призначає членів Кабінету Міністрів. До складу уряду входять: прем'єр-міністр України, перший віце-прем'єр-міністр, три віце-прем'єр-міністри і 19 міністерств.

Судова влада представлена Конституційним Судом України, Верховним Судом України та системою судів різних інстанцій.

Державна символіка України – Прапор, Герб і Гімн. Державний Прапор України – синьо-жовтий, символізує єдність блакитного неба і стиглого пшеничного поля. Державний Герб – Тризуб. Слова Гімну «Ще не вмерла Україна» написав Павло Чубинський.

Офіційною і державною мовою в Україні є українська.

Грошова одиниця України – гривня.

Україна знаходиться на сході Європи. Територія України – 603 700 квадратних кілометрів. Україна – найбільша за площею країна з тих, чия територія повністю лежить у Європі.

За чисельністю населення Україна посідає восьме місце в Європі. В Україні проживає приблизно 42 500 000 чоловік. З них 77,8 % становлять українці, 17,3 % – росіяни. Тут також проживають представники інших національностей: білоруси, молдавани, румуни, євреї, греки, татари, поляки, вірмени, німці, цигани та інші.

Більшість населення належить до християн візантійського обряду – православних і греко-католиків. Серед інших конфесій представлені римо-католицизм, протестантизм, іслам.

Найбільші міста України – Київ, Харків, Львів, Дніпро, Запоріжжя, Донецьк, Одеса, Миколаїв та інші. Частка міського населення становить 67,2 %.

Україна межує з Білоруссю на півночі, Польщею, Словаччиною та Угорщиною – на заході, Румунією та Молдовою – на південному заході, Росією на сході і північному сході. На півдні вона омивається Чорним і Азовським морями і має дуже важливі порти.

Більшість території України – рівнинна, лише 5% – гори. На заході знаходяться Карпатські гори, а на півдні – Кримські. Найвища гора Українських Карпат – Говерла. Карпати займають територію Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернівецької областей.

Головні річки – Дніпро, Дністер, Донець і Буг. Дніпро – це третя за довжиною річка в Європі. Найбільше озеро України – Світязь.

Україна – розвинена промислова і аграрна країна. Вона є одним з провідних експортерів деяких видів сільськогосподарської продукції й продовольства, тому її називають «житницею Європи». Тут вирощують пшеницю, кукурудзу й інші зернові культури, овочі, різні фрукти.

Господарський комплекс країни охоплює такі види промисловості, як видобування корисних копалин (вугілля, нафти і газу, залізної і марганцевої руд), машинобудування,

чорна та кольорова металургія. Україна виробляє літаки і кораблі, вантажівки й автобуси, електронне устаткування і сільськогосподарські машини, телевізори і радіоприймачі та інші товари. Налагоджено виробництво ракет-носіїв, супутників та обладнання для дослідження космосу. Атомні та гідроелектростанції виробляють велику кількість електроенергії. Україна є значним виробником зброї – танків, військово-транспортних літаків, зенітно-ракетних комплексів, оптичного обладнання.

У країні багато вищих навчальних закладів, театрів, бібліотек, музеїв, художніх галерей.

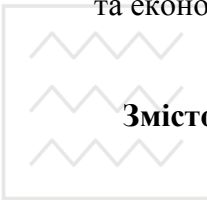
Україна є одним із членів-засновників Організації Об'єднаних Націй, а також членом більше сорока міжнародних організацій, зокрема Ради Європи, Світової Організації Торгівлі та ін.

Запитання і завдання

1. Поясніть, що означає вислів «Україна – суверенна держава».
2. На які три гілки поділяється влада в Україні?
3. Чому Україна є парламентсько-президентською республікою?
4. Як називається український парламент?
5. Яка роль президента України?
6. Розкажіть про державну символіку України.
7. Чому Україну вважають територіально великою країною?
8. Скільки населення проживає в Україні?
9. Що ви знаєте про національний склад та релігійні переконання населення України?
10. Назвіть найбільші українські міста. У яких містах вам вдалося побувати?
11. Що ви знаєте про країни, які є сусідами України?

12. Які гори, річки, озера є в Україні? Які моря омивають її територію?
13. Що ви знаєте про промисловість України?
14. Чому Україну називають «житницею Європи»?
15. Які заклади культури є в Україні?
16. До яких міжнародних організацій входить Україна?
17. Що цікавого про Україну ви могли б розповісти своїм рідним і друзям?
18. Напишіть текст для блогу чи листа, у якому розкажіть про Україну.
19. Що спільне і що відмінне є в Україні і у вашій рідній країні?
20. Підготуйте докладну розповідь про державний устрій та економіку вашої рідної країни.

Змістовий модуль 3-4. «Система освіти в Україні. Система освіти в країні студента»

СИСТЕМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Освіта є важливим досягненням цивілізації, визначальним чинником соціально-економічного прогресу суспільства.

Кожна країна відповідно до свого історичного розвитку, національних традицій, умов, перспектив формує свою систему освіти.

Функціонування системи освіти в Україні забезпечується державою. У статті 53 Конституції України визначено: "Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах».

Українська структура освіти регламентована Законом України «Про освіту» і включає:

- дошкільну освіту;

- загальну середню освіту;
- позашкільну освіту;
- професійно-технічну освіту;
- вищу освіту;
- післядипломну освіту;
- аспірантуру;
- докторантуру;
- самоосвіту.

Дошкільна освіта. Для українців, як і для багатьох європейців, освіта починається з дошкільного навчального закладу, зазвичай – дитячого садка. У 2 (а часом з 1,5) роки малюк потрапляє в ясла, в 3 – до молодшої групи дитячого садка. На бажання батьків дитина може перебувати в садку півдня, а в разі проблем зі здоров'ям – і цілодобово. Для запису до дитсадка існують онлайн-черги – можна обрати заклад і записати в нього дитину зразу після народження.

Часом у родині вирішують навчати дитину вдома, але з 2001 року отримання дошкільної освіти є обов'язковим для дітей 5-річного віку. Батьки можуть обрати дошкільні навчальні заклади чи групи короткотривалого перебування, нині в Україні діє понад 1000 таких груп. При загальноосвітніх навчальних закладах діють групи з підготовки дітей до навчання в школі. Майбутні школярі отримують там базові знання, а також знайомляться зі шкільним устроєм, учителями й однокласниками. З 6 років дитина може йти до школи.

Загальна середня освіта є обов'язковою і надається в різних типах освітніх закладів, здебільшого – в середній загальноосвітній школі. Має три ступені:

I – початкова школа (1-4 класи), забезпечує початкову загальну освіту;

II – основна школа (5-9 класи), забезпечує базову загальну середню освіту;

III – старша школа (10-11 класи), забезпечує повну загальну середню освіту.

Завдання шкільного навчання – всебічний розвиток дитини, надання їй тієї бази знань, яку вимагає від неї суспільство. У школі мають сприяти професійному самовизначенню, фізичному розвитку і формуванню основних морально-етичних норм.

Обдаровані діти можуть вступати до профільних класів з поглибленим вивченням окремих предметів або початковою допрофесійною підготовкою, спеціалізованих шкіл, гімназій і ліцеїв. Особливо талановитим дозволено претендувати на державну підтримку – стипендії, направлення на навчання і стажування до провідних вітчизняних чи закордонних освітніх центрів. Можна взагалі не ходити до школи – учень має право прискорено отримати середню освіту та скласти іспити екстерном.

Додатковий розвиток здібностей і талантів досягається в **позашкільній освіті**. До таких навчальних закладів належать спортивні секції, школи мистецтв, різноманітні учнівські клуби й подібні організації, державні чи приватні.

Професійно-технічна освіта зорієнтована на здобуття спеціальності. Отже, по неї слід вирушати до тих освітніх закладів, що надають робітничу професію. Це професійні училища та ліцеї (художні, технічні, вищі), училища-агрофірми та заводи, навчально-курсів комбінати й подібні заклади. Сюди ж належать центри професійної освіти, підвищення й перепідготовки робітничих кадрів.

Професійно-технічні навчальні заклади часто співпрацюють з підприємствами – замовниками підготовки працівників. Для отримання робітничої професії учень взагалі не мусить відвідувати навчальний заклад, адже може пройти підготовку безпосередньо на виробництві.

Структура **вищої освіти** України розбудована відповідно до систем освіти розвинених країн світу, що

визначені ЮНЕСКО, ООН та іншими міжнародними організаціями. Вона забезпечує фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації студентів.

Форми навчання у вищих навчальних закладах різноманітні: денна, вечірня, заочна, дистанційна чи комбінована, яка поєднує декілька з цих форм.

Для вищих закладів освіти встановлено чотири рівні акредитації:

I – технікум, училище й прирівняні до них вищі заклади освіти;

II – коледж й прирівняні до нього вищі заклади освіти;

III і IV (залежно від результатів акредитації) – інститут, консерваторія, академія, університет.

З 2008 року обов'язковою умовою вступу до вищого навчального закладу України є проходження зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Усі вступники обов'язково складають тест з української мови та літератури та на вибір з таких предметів: історія України, хімія, фізика, біологія, математика, географія, а також – англійська, іспанська, німецька, російська та французька мови.

Після отримання вищої освіти можна здобути науковий ступінь – в **аспірантурі** й **докторантурі**. Це передбачає написання й захист дисертації – кандидатської чи докторської відповідно – а також набування наукового й викладацького досвіду.

Післядипломна освіта дає можливість отримати нову кваліфікацію, спеціальність чи професію. Часто це відбувається на базі вже здобутої освіти в попередньому навчальному закладі, хоча можна здобути і цілком іншу спеціальність. До закладів післядипломної освіти належать академії, інститути (центри) підвищення кваліфікації чи перепідготовки, відповідні підрозділи вищих навчальних закладів, професійно-технічні навчальні установи, науково-

методичні центри професійно-технічної освіти й відповідні підрозділи в організаціях та на підприємствах.

Для **самоосвіти** можливості надзвичайно широкі – можна відвідувати лекторії, наукові центри й різноманітні громадські організації. Найперспективніший напрям самоосвіти пов'язаний з мережею Інтернет. Популярності набувають онлайн-курси, які дозволяють дивитися відеолекції відомих фахівців з різних галузей знань, перевіряти свої знання за допомогою тестування, спілкуватися з іншими студентами та викладачами.

Іноземні громадяни також можуть навчатися в Україні. Вони мають право вступати до вищих навчальних закладів і навчатися за кошти фізичних та юридичних осіб.

Іноземні громадяни можуть вступати до університетів для здобуття ступенів бакалавра, магістра двічі на рік до і на початку академічних семестрів (до 1 листопада і до 1 березня відповідно), а для навчання на підготовчому відділенні або в аспірантурі, докторантурі – упродовж року.

Запитання і завдання

1. Чи однакова система освіти в різних країнах? Чому?
2. Які основні документи регулюють систему освіти в Україні?
3. Назвіть рівні освіти в Україні.
4. Розкажіть про українську дошкільну освіту. Чи є вона обов'язковою? Що вас вразило чи здивувало в системі дошкільної освіти?
5. У якому віці дитина в Україні може йти до школи?
6. Що таке загальна середня освіта?
7. Які ступені має загальна середня освіта?
8. Чи може дитина в Україні не здобувати середньої освіти?
9. Які особливі умови створено в Україні для навчання талановитих дітей?

10. Що таке позашкільна освіта?
11. У яких закладах можна здобути робітничу професію?
12. Яке завдання вищої освіти?
13. Розкажіть про форми навчання у вищих навчальних закладах України.
14. Який найвищий рівень акредитації навчальних закладів вищої освіти? Який рівень акредитації має університет, у якому ви навчаєтеся?
15. Що таке зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО)?
16. Де можна продовжити навчання після закінчення бакалаврату?
17. Які є можливості в Україні для продовження навчання після отримання диплома магістра?
18. Для чого потрібна самоосвіта?
19. Чому онлайн-курси набувають усе більшої популярності в Україні і в світі?
20. Які існують особливості вступу до університетів для іноземних громадян?
21. Розкажіть, чим схожі і чим відрізняються системи освіти в Україні і у вашій рідній країні.
22. Напишіть текст (невелику статтю) про систему освіти у вашій рідній країні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Азарова Л. Є., Іванець Т. Ю. Українська мова для іноземних студентів. Країнознавство : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2013. 130 с.
2. Азарова Л. Є., Іванець Т. Ю., Цимбал О. А. Українська мова для іноземців. Професійна сфера спілкування : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2013. 111 с.
3. Антонів О., Паучок Л. Українська мова для іноземців : модульний курс : навчальний посібник. К. : ІНКОС, 2012. 268 с.
4. Вивчаємо українську : підручник / укл. Л. Г. Новицька, Т. М. Поліщук. Львів : ЛДУ, 1995. 260 с.
5. Вінницька В. М., Плющ Н. П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців. К., 1997. 243 с.
6. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. Практичний курс української мови для іноземців : усне мовлення. К. : Знання України, 2010. 324 с.
7. Космакова-Братушенко Т. Д. Українська мова для іноземців : навчальний посібник. Одеса : Астропринт, 2000. 728 с.
8. П'яст Н. Й., Стадній А. С., Радомська Л. А. Українська мова. Країнознавство: навчальний посібник для студентів-іноземців. Вінниця : ВНТУ, 2013. 112 с.
9. Чистякова А. Б., Селіверстова Л. І., Лагута Т. М. Українська мова для іноземців. Харків : Індустрія, 2008. 384 с.
10. Shevchuk Yu. Beginner's Ukrainian. 2nd ed. New York : Hippocrene Books, 2013.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

(онлайнві платформи для вивчення української мови як іноземної)

<https://speakukraine.net/>

<https://www.ukrainianlessons.com/>

<https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

<http://ilanguages.org/ukrainian.php>

<http://www.funkyukrainian.com/>

Національний університет
водного господарства
та природокористування